

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 34729**Nom:** Salut, societat i cultura**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	Sociedad y comunicación	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

AGUIRRE MARCO MARIA PILAR

RESUM

Aquesta assignatura pretén introduir l'estudiant en el món universitari i professional al qual ha triat incorporar-se, d'una manera integradora enfront de la creixent diversificació i la complexitat actual dels estudis universitaris i de la realitat professional.

Per a aconseguir-ho, proporcionarà una visió contextualitzada dels problemes actuals de la salut, la malaltia i l'assistència sanitària, així com del model vigent de professionalització universitària, incloent el coneixement raonat, crític i fundat de la significació actual de les ciències mèdico-sanitàries i la seua pràctica, amb especial referència a l'odontologia.

Així mateix proporcionarà recursos i eines per a comprendre altres formes de concebre el món, la salut i la malaltia, als quals poder recórrer quan siga necessari per a l'exercici de la seua professió.

Tot això contribueix sense dubte que pugua aplicar els valors professionals d'excel·lència, altruisme, sentit del deure, responsabilitat, integritat i honestat a l'exercici de la professió, que reconega la necessitat de mantindre la competència professional i a saber abordar la pràctica professional respectant l'autonomia del pacient, les seues creences i la seua cultura.

És una assignatura obligatòria de caràcter semestral que s'imparteix en segon curs del grau en Odontologia. L'àrea d'història de la ciència és responsable de la seua docència.

L'assignatura té un caràcter teòric-pràctic; els continguts desenvolupats de manera general o esquemàtica en les classes teòriques es complementen amb les activitats proposades o desenvolupades en els seminaris i classes pràctiques.

tivitats proposades o desenvolupades en els seminaris i classes pràctiques.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants al tractament de pacients.

Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.

Conèixer el mètode científic i tenir capacitat crítica per valorar els coneixements establerts i la informació nova. Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.

Conèixer els efectes del tabac en la salut oral i participar en les mesures que ajuden el pacient que vol deixar l'hàbit tabàquic. Igualment, conèixer les complexes interaccions entre els factors ambientals, socials i conductuals amb la salut oral i general.

Conèixer els elements essencials de la professió de dentista, incloent-hi els principis ètics i les responsabilitats legals.

Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.

Proporcionar un enfocament global de les cures orals i aplicar els principis de promoció de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.

Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.

Reconèixer que el pacient és el centre d'atenció i que totes les interaccions, incloent-hi prevenció, diagnòstic, planificació i execució del tractament i el manteniment, han de buscar el seu millor interès,

evitant qualsevol tipus de discriminació i respectant la confidencialitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Universitat i professionalització

- 1.- El model universitari i professional actual.
- 2.- Orígens de les universitats i la seua funció en la professionalització sanitària.
- 3.- La posició de l'odontologia entre les professions sanitàries. La pluralitat professional i la seua funció social.
- 4.- Estructura i organització interna de la universitat espanyola actual. La Universitat de València.
- 5.- Factors socials, científics i tècnics de l'especialisme mèdic i odontològic. Les especialitats clíniques. Les especialitats quirúrgiques.

2. La ciència i la pràctica odontològica

- 6.- Estructura dels coneixements i de la pràctica mèdica i odontològica.
- 7.- Els fonaments científics de l'estudi de la salut i la malaltia. El mètode científic en odontologia.
- 8.- La terminologia odontològica.
- 9.- L'estudi de les estructures i funcions del cos, la ment i la dimensió social de l'ésser humà: Les ciències bàsiques.
- 10.- La patologia i la clínica. Patologia general i patologia especial. El diagnòstic, el pronòstic i la indicació terapèutica.
- 11.- La terapèutica: els seus elements o objectes i les seues tècniques: Farmacoteràpia, Terapèutica física, Psicoteràpia i Cirurgia. La tècnica odontològica.
- 12.- L'assistència sanitària en odontologia. L'acte clínic i la relació odontòleg-pacient.
- 13.- L'organització social de l'assistència i de la prevenció. Els diferents models d'assistència col·lectivitzada.
- 14.- Els Organismes internacionals: de les Conferències Sanitàries a l'OMS. Paper de les organitzacions no governamentals en la promoció de la salut, la prevenció de les malalties i l'assistència sanitària.

3. La salut en el món actual (introducció a la sociologia i a l'antropologia de la salut)

- 15.- El concepte de salut i de malaltia. La dimensió cultural de la salut i la malaltia. Els indicadors sanitaris.
- 16.- El dret a la salut com a dret fonamental.
- 17.- La desigual distribució de la salut, la malaltia i la mort. Factors que la determinen.
- 18.- La salut infantil. La salut de les dones. Relacions de gènere, salut i societat. Manifestació clínica de les

relacions de gènere. Biaixos de gènere en els diagnòstics i tractaments. Salut sexual i drets reproductius. La violència contra les dones.

19.- Salut i globalització: immigració, medi ambient i pobresa. Immigració i salut en la societat espanyola.

4. L'odontologia i els sistemes mèdics

20.- Pluralitat i pluralisme mèdics. La pluralitat mèdica i odontològica en la Comunitat Valenciana

21.- Odontologia popular, medicines complementàries i multiculturalitat

5. Recursos per a l'estudi i la investigació

1.- Anàlisi metodològic de textos odontològics i introducció a la patologia experimental

2.- Estructura del llenguatge odontològic modern. Anàlisi terminològic de textos odontològics actuals

3.- Els condicionants socioculturals de la salut i la malaltia. Estudi de cas

4.- Anàlisi dels factors socioeconòmics i culturals que determinen les malalties dominants en una societat. Estudi de cas

5.- Les repercussions socials de les malalties. Estudi de cas

6.- Fonts materials, iconogràfiques i antropològiques sobre els sistemes mèdics empíric-creencials i els científics

7.- Fonts materials, iconogràfiques i bibliogràfiques sobre el desenvolupament de la professió, la ciència i la tècnica odontològiques a Espanya

8.- La recerca social en odontologia I: Guia per a la recollida de dades sobre odontologia popular: El pacient i el seu entorn

9.- La recerca social en odontologia II: Guia per a la recollida de dades sobre la imatge social dels diferents professionals sanitaris a la Comunitat Valenciana. Diferències i similituds amb l'odontòleg. Universitat i professionalització.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	25,00
Pràctiques a l'aula	20,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
------------------	--------------

Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	12,50
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Les activitats presencials són de caràcter teòric-pràctic:

D'una banda, lliçons magistrals que introduiran l'alumne en els coneixements bàsics i proporcionaran una visió general conceptual dels diferents blocs temàtics.

D'altra banda, exercicis pràctics que es realitzaran de forma individual resolent casos pràctics o emetent informes breus als qüestionaris proposats en els seminaris.

Els treballs tutorats, en grups reduïts, consistiran en la preparació d'una presentació oral o d'un informe escrit. El seu desenvolupament serà controlat pel professor en tutories obligatòries.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

La qualificació final resultarà de l'avaluació de l'assistència i participació activa (avaluació continuada teòrico-pràctica) (30%), l'avaluació del treball tutorat (30%) i d'un examen escrit (40%).

És requisit per a accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat amb aprofitament la totalitat de les seues pràctiques.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de realitzar les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'aquesta assignatura.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

- Fresquet, J.L. Aguirre, C.P. (2004) Salut, malaltia i cultura, Valencia, PUV.
- Fresquet, J.L. et al. La colección históricomédica de la Universidad de Valencia: exposiciones y materiales docentes. http://hicido.uv.es/Expo_medicina/
- Jablowsky, S. (1992) Diccionario ilustrado de odontología, Madrid, Panamericana.
- Kanner, L. (1928) Folk Lore of the Teeth, New York, McMillan.
- Klinge, B.; Ericson, D.; Matsson, L. (1992) La boca: dientes y tratamiento dental, Barcelona, Doyma, 112 pp.
- López Piñero, J.M. (1990) Lecciones de historia de la odontología, Valencia, IEDHC.
- López Piñero, J.M.; Terrada, M.L. (1990) Introducción a la terminología médica, Barcelona, Salvat.
- Rosen, G. (1944) The specialization of medicine, New York, Froben Press.

RECURSOS e-Salut:

- ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería <https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>
- Acces Medicina https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina
- Médica Panamericana https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana